

TAŞPINAR

İÇİNDEKİLER

19 Mayıs .	Şefik Gökay .
19 Mayıs dolayısıyla .	Mazhar Âren .
19 Mayıs 1919	Aziz Üçok .
19 Mayıs İçin .	Edip Âli Gökpinar .
19 Mayıs .	Zekeriyya Gökaytac .
Afyonda Tayyare şehidleri .	Abdullah İlhan .
19 Mayıs .	Talat Açıkgöz .
19 Mayıs .	Şahap Akalın .
Son Saatile .	Mecdeddin Akın .
TOZ .	Dr. Şadi Kiray .
Adana Ziyadan parçalar .	Bekir Sıtkî Sencer .
Eski zamanlarda Afyonda yaşayış .	Edip Âli Gökpinar .
Şehir Notları . Spor vecizeleri . . .	

TAŞPINAR

CİLT : 5.

SAYI : 55.

Afyon Halkevi Tarafından
Her ayın ondokuzunda çıkarılır.

İdare Yeri : Afyon Halkevi

Mayıs - 1937

19 Mayıs

OSMAN FİDİT PAŞA'NIN
TÜRK TARİHİ KUTUMUNA
ARMAĞANIDIR

Şefik Görkay.

1 Cümhuriyet ve devrimin anlam ve yapımı hakkındaki yazılarla, mahalli tetkiklere ve Halkevlerinin giderine uygun yazılara dergimizin sayfaları minnetle açıktır.

2 Münevver gençlerimizin vatanî ve ulusal mevzulara, memleket ve tabiat gözelliklerine ait yazıları için dergimizde yer ayırdık, ilgilerini ve yazılarını memnuniyetle bekleriz.

Yazı İşleri Direktörü:

Edip Ali Gökpinar.

Türk ulusunun kurtuluş hareketi ondokuz mayısta başlar. 19 Mayıs, Atatürkün Samsuna çıktığı gündür. Atatürkün Samsuna çıkması, Anadolu'ya ayak basması, bir tarih sayfasının kapanarak yeni bir tarih sayfasının açılması demektir.

Büyük savaştan mağlup olarak çıkmış Osmanlı Türkiyesinin kısım, kısım, parça, parça, düşmanlar eline geçmesi ve parçalanması karşısında o günün idaresi başında bulunanlar tamamen seyirci bir vaziyette idiler.

Hadise ve vakıaların büyüklüğü karşısında yapılacak işlerin de büyüklüğünü bütün vuzuhu ile gören, yapılacak işlerin bütün teferriat ile plânlarını çizen ve en nihayet bu plânların tatbik zamanının geldiğine karar veren Atatürkün Samsuna çıkması, bu karar ve plânların tatbik sahasına konulması demektir.

Memlekette kurtuluş hareketinin başlaması, yalnız bir kurtuluş hareketinin değil bir Türk rönesansının başlaması bu tarih ile başlar.

Bu rönesans ile dir ki, geçen devirde bir hayal olarak düşünülmesi bile çok büyük ve muhal tasavvurlardan başka bir şey telakki edilmeyen bir çok işler bu gün hakikat olmuş ve büyük kütle tarafından hazmedilmiştir.

Bu gün aynı zamanda Türk gençliğinin idman bayramıdır. Türk gençliğinin ve bütün Türk Halkının fikrî inkişafı ile bedenî inkişafının müvazi gitmesi bir zarurettir. Fikir ve beden inkişafı temin edilmiş, olgun ve dinç bir ulus yaratmak ancak ikisine verilecek ehemmiyetle temin olunur.

Salim ve sağlam kafalı, sağlam ve güzel vücutlu neseli ve iş se-

5037599
1937/5/55-60

19 Mayıs Colayisile

Y. Maşhar Ören

Ege adalarına denizin köpüklü dalgalarını yararak ayak basan ve oralarda bir halk ve bir hayat yaratan mitolojik kahramanlar, ilâhlar vardır .

Bunlar öyle hakikatlerdirki binlerce sene ağızdan ağıza geçerken kabuklarından soyularak, şekil değiştirerek bir mitoloji olmuşlardır .

Acaba , binlerce sene sonra , Atatürkün , « Pont öksinin karanlık suları üzerinde kızgın bir demir tekne içinde kalbinden vurulan Anadolunun böğrüne girişi » bir mitoloji olmiyacakmı ? . . .

Ben o miti dinlemek isterim . . . Bende zaten o his , o sanıç var :

Kuraktan solmuş bir gül fidanına yağmur ; açlıktan bayılmış bir insana ekmek can verdiği gibi Atatürkde cenkleşe , cenkleşe dermansız düşmüş ve düşmanlarına alt olup diz çökmüş Türk milletine bir hitapla can ve kuvvet vermiştir .

Yağmurlar , gürleyen gökde şimşekler çaktıran kara bulutlardan yağdığı ve ekmekler , cehennem kadar kızgın furunlarda piştiği gibi Atatürk de cihan harbinin topları , gülleleri , ateşleri ile yanan bir toprağı yuğurmuş yüz binlerce Türkün kanından doğarak şehitlerin ruhlarla ruhlanmış yurdun yangınlarla , ulusun inleyişile hislenmiş ve Türk ruhu , Türk gücü , Türk usu olmuş , 19 Mayısda Samsunda Anadoluya hülûl etmiştir .

Kamal Atatürkün Samsuna ayak basışındaki büyüklüğü acaba anlaya biliyormuyuz ? Hafif bir tekne onu nasıl çekmiş ? Kumsal onun ilk adımının altında nasıl titrememiş ? O , bir karanlığa girerken nasıl ürkmemiş ? , bu karanlıkları birdenbire nasıl aydınlatmış ? . . . Zulümleri tek başına nasıl yıkmış , zalimleri nasıl sindirmiş ?

19 Mayıs günü — Kurtuluş maceralarının herbiri ayrı bir hadise olan günleri içinde — başlı başına bir gündür . . . Bunu karadenizin köpüklü dalgalarının içinden karaya tırmanmış büyük Türk kahramanının remzi olarak kalplerimize yazmalıyız .

ver ulus çocuklarının hayata ve yurda bağlılıkları , hasta ve alil , kederli ve tenbel olanlardan elbette daha fazla olacaktır . Bu vasıfları taşıyanlara her emanet büyük bir inanla verilebilir .

19 - MAYIS - 1919

Aziz Uçok

19 / Mayıs / 1919 tarihin dönüm günü , sisli , matemli bir milletin taliinin güldüğü gündür .

Yer yüzünde ırmaklar gibi dört kıtaya yayılan ve her bucakda en yüksek medeniyet kuran Türk milleti haksız ve insafsızca yok edilirken 19 / Mayıs / 1919 günü Türkün özoğlu Mustafa Kemal bir güneş gibi Türk yurdunun ufkunda göründü . Zulmetler içinde en son ümit olarak doğdu . Bütün cihan husumetile uzun ve çetin bir boğuşmadan yorğun ve yaralı çıkmış , en gürbüz kuvvetini balkanlarda , Irakın kızgın çöllerinde , şarkın karlı dağlarında gömmüş elinden topu tüfegi alınmış , hareket ve mukavemet imkânı kalmamıştı . Bu korkunç akibetin karşısında herkes giryan ve nalan idi , tehlikeyi kaldıracak ve azaltacak tedbir ve irade sarfına kimsede iktidar kalmamıştı . Yeis nevmidi içinde perişan ve aczü tevekkül kapısında girmekten başka bir çare yokdu . Çarei halas olarak ya İngiliz , ya Amerika mandası beklemek , ecnebi himayeve patentesi altına girmek zilletini düşünenler de vardı !

İşte bu tereddüt ve tereddi hengâmında idi ki Türkün büyük halaskârı Mustafa Kemal Samsuna ayak basarak bütün bir milletin mukadderatını idbardan ikbale çevirmiş oluyor . Bütün bir milletin kurtuluş hayatını vadeden ve en kudsî esasların başlangıcı olan 19 Mayıs 1919 gününün Türk ulusunun unutmiyacağı bir gündür .

Ulu önder hakikî yurduna geçerek bütün bir ulusun kalbinden başına ve dimağına intikâl ettikten sonradır ki dünya diplomasının tahmin ve kararlarının haksızlığı ve Türk varlığının yok olması imkânsızlığını bir def' a daha göstermek şerefi yalnız ve yalnız büyük kurtarıcının olmasıdır .

Artık ondan sonradırki yurdumuz düşmanlarımızın mucize deye tavsif ettiği hakikatların tecellisine sahne olmuş ve ulusumuz nihayetsiz zulmet ve uçurumdan bu günün en yüksek itilâ ve şeref mertebesine çıkmış bulunmaktadır .

İşte 19 / Mayıs / 1919 günü Türkün kurtuluşla beraber millî hakimiyet ve istiklâlini kazandıran büyük önderin rehberliğine kavuşduğu gündür ? Bu günün verdiği şerefli ve mesut heyecanla yaşayacağız ve yükseleceğiz .

19 MAYIS İÇİN

EDİP ÂLİ

Anadoluya güneş bir defa da şimalden doğdu :
Samsun ufuklarından . 19 Mayıs ; 1919 da .

19 Mayıs'da Samsuna çıkan adam Türk gücünün
şahlanan senbolüdür : Sakarya ve Dumlupınar -
da , düşmanı ayakları altında çignemek için.

Türk ümit pınarından ilk yudumu 19 Mayısta
Samsunda içti .

Samsunda doğan ümit göneşi Sivasta inanç
Ankarada başlı başına bir vatan oldu .

19 Mayıs Türk tarihinde bir başlangıç olmaya
layıktır .

19 Mayısta sabahleyin güneş ufuktan doğarken
kendine bir eş geldiğini Samsuna müjdeleyordu:
Mustafa Kemal .

İstiklâl güneşi Türkün kara yaslar içinde kendini
kaybeden makûs taliine 19 Mayıs'da gülümsedi .

Vatanın dört bucağından bütün haşmet ve
azametile , sonsuz ırmaklar gibi çağlayıp gelen
Türk zafer ve inkılâbı 19 Mayısta Samsuna çı -
kan adamın izlerine karışır .

19 MAYIS

Zekeriya Gökaytao

Bir yığın karanlığın üstüne ilâhi bir ziya hüzmelerinin indiği gün ;
O gün zamanın siyah perdesini kenarından tutup yırtan o büyük
adamı , tarihin kızıl alevlerle tutuşup yanan sahnesi ortasında , Türk
milletinin yeni bir talii , doğrulan , deviren , yürüyen yeni bir talii
halinde yücelmiş gördük . . .

O günden bu güne ve bu günden ebediyete kadar artık Türk
talii bir zafer , Türk tarihi bir destandır . .

O gün o , ak saçlı dalgaları çiğneyerek Samsun kıyılarına çık -
mıştı ; bu çıkışta dağları ezecek , karaları devirecek , kıt'aları yürü -
tecek bir hız vardı ; o , hakikatda şu toprak kürenin — Samsun
denilen — bir noktasına , zamanın seyrini değiştirmek ve cihanın isti -
kametini çevirmek için , inen bir kudretti : O günden bu güne kadar ,
yalnız Türk tarihi değil , bütün şark tarihi , hatta bütün beşer tarihi
yeni yeni harikalarla , yaşayan ve yürüyen efsanevi hakikatlarla
doludur .

İnönlerine , Sakaryalara , Çaziayıntaplara , Ardehanlara , Dum -
lupınarlara ve hatta Müdanyalara , Lozanlara giden yol Samsundan
başladı ; 23 Nisan , 29 Teşrinievvel ve bütün o kutlu günler 19 Ma -
yıs'dan doğdu ; o gün , bir gün değil bir devir , bir devir değil bir
tarih , bir tarih değil bir cihandır ; O gün , ondan sonra doğan gün -
lerin ilk parlak fecridir .

O fecirde karanlık bir gecenin bittiğini ve tarihimizin sonsuz
ufuklarında sade ışıktan anlarla örülü , lekesiz , bulutsuz , gölgesiz ve
Akşamsız bir gündüzün başladığını gördük .

Atatürk gençliği , sen o ebedi gündüzün ışıklarıyla yüğruldun ; bu -
gün mücessem bir güneş gibi parlayan Türk taliinden fıskıran huzme -
ler halinde büyük yarınlara doğru hızlanırken şunu unutmaki : Bütün
O yarınlara başı ve başlangıcı 19 Mayıs oldu .

19 Mayıs , bir dün değil , bir bugün de değil , bir yarındır ve bütün
yarınlardır .

19 Mayıs bir re'si tarihtir ; 19 Mayıs bir bayram değil , bütün
bayramların başladığı ilk gündür .

19 Mayıs senin bayramındır , senindir ey gençlik ; ne mntlu sanal..

Afyon'da Tayyare ŞEHİTLERİ

15 Mayıs 1937'de Şehrimiz yeni mezarlığında yapılan Tayyare şehitleri ihtifalinde Afyon'da ebedi istirahat kaynağı olarak yatan, milli savaşın ilk şehit kahramanlarının yüksek hatıraları hakkında arkadaşımız baş öğretmen Abdullah İlhan tarafından söylenen ve etrafında derin teessür ve heyecan uyandıran değerli nutku hassatan mücadele tarihi bakımından faydalı bulunduğu için aynen yazıyoruz.

Saygı değer yurttaşlarım :

Bugün yüksek huzurlarında büyük ve derin saygılarla eğildiğimiz şu makberede kahraman Türk ordusuna mensup iki şehit tayyarecimiz yatıyor.

Kurtuluş ve devrim yapısının temelini kanlarıyla sulayan bu aziz şehidlerin kahramanlığını, fedakârlığını geçen sene yine burada aklımın erdiği, dilimin döndüğü kadar izaha yeltenmiş, Afyon halkının ve Hava kurumunun sonsuz heyecanına sarsılmaz saygı ve sevgi duygularına tercüman olmağa çalışmışım.

Bu defa tarihi bir vesikaya dayanarak bu kahramanların şehamet ve şehadet menkibelerini kısaca arzedeceğim. Bu gibi menkibeler; Türk ulusunun damarlarında taşıdığı asil ve temiz kan icabı olarak; yaradılışından beri gösterdiği şecaat ve celâdeti şahlandıracak, genç neslin yüreginde sönmez bir alev gibi parlayan yurd ve ulus sevgisini bir katdaha artırmağa vesile olacaktır.

Kurtuluş savaşında Sakarya kıyılarında düşman taarruzu kırıldıktan ve Afyon önlerine kadar sürüldükten sonra Türk ordusu büyük taarruza hazırlanıyordu. Bu sırada düşman mevzilerinde ve gerilerinde keşifler yapmak ihtiyacı hasıl olmuştu. Bu maksatla Akşehirde bir tayyare kararkâhı kurulmuş ve bir avuç kahraman genel savaştan kalma kırık dökük tayyarelerini onarmışlar, düşman mevzilerini keşfe başlamışlardı. Buna mukabil düşman ordusu büyük devletlerin yardımıyla Afyon akar çayı kenarında mükemmel bir tayyare kararkâhı vücûde getirmişti. burada son sistem avcı tayyareleri

bulunduruyor ve bunlarla keşifler yaptırıyordu. O sırada Türk ordusu için mevzi ve geri keşiflerinin önemi pek büyüktü.

24 - Temmuz - 1922 sabahı tayyareci Cemal ve Rasid yüzbaşı Bahaeddin Afyon cenup bölgesinde keşifler yapmak vazifesini aldılar. ve Akşehirden uçtular; biraz sonra Afyon semalarında görünen bu tayyarenin kanadlarındaki ay yıldız bu şehirde aylardanberi düşman zulmüne inleyen yüreklere deva, ağlayan gözlere cila, hasta gönüllere şifa vermişti. Bu şanlı Türk tayyarecileri Afyon ufuklarında ödevlerini yaparken düşmanın iki avcı tayyaresi üzerlerine geldi iki tayyareye birden saldıran bu kahramanlar çelik kanatlı bir kartal gibi havada iki saat çarpışarak düşman tayyaresinin birini düşürdüler, diğerinide kovalamağa başladılar. Bu kovalama o kadar şiddetli olduğu düşman tayyaresi karargâhına kaçarken akar çaya düştü ve gömüldü.

Zaferin verdiği sevinçle makineli tüfenklerinde mermi kalmadığının farkında olmeyan bu kahramanlar düşman tayyare kararkâhında bombardıman etmeğe başladılar. Fakat; ne yazıkki biraz evvel yeniden uçurulan iki düşman tayyaresi tarafından mermisiz olarak yakalandılar kısa bir çarpışmadan sonra Türk tayyaresi Gazlıgöl istasyonu civarında kırılmış pervanesile yere düştü ve içindeki kahramanlar şehid oldular.

Ey ! kurtarıcı ordunun aziz fedailer !

Kahraman Cemal !... Kahraman Baha !...

Siz Türk yurdunu ve Türk istiklâlini korumak için şehid olduğunuz gün bu memleket baştan başa büyük bir yasa bürünmüştü. O gün yürekleri sızlayan, gözleri kan ağlayan bu şehir halkı düşmanın tehdidkâr süngülerinden korkmadan, yılmadan sizi en derin saygıle omuzlarında taşımağı millî bir vazife bilmişlerdi. O gün sizi göz yaşlarıyla kara toprağa bırakırken manevi ve ebedi anıtınızı tarihe ve gönüllerimize dikmiştik. Aradan uzun seneler geçmeden sayın belediye meclisimizin ve azimkâr urbayımız Hüseyin Tiryakinin büyük himmetleriyle vücûde getirilen ve Türkiyede henüz bir eşi bulunmayan bu asri mezarlıkta sizin yüksek namınıza şu yalçın ve büyük manalı maddi anıt da dikilmiş bulunuyor. Bu anıt istiklâl savaşında

göstermiş olduğunuz fedakârlığı , kahramanlığı ; gelecek nesillerin gözlerinde canlandıracak , gönüllerinde perçinleyecektir .

Ey ! gül kokulu çelenkler arasında yatan şehitler !..

İşte bin bir çiçekle ve güzel kokularla bezenmiş olan kabriniz üstündeki bu yüksek anlamlı anıta hepimiz minnetle ve şükranla yüz sürmege geldik .

Bu topluluk : sizin cana yakın ve candan üstün olan ruhlarınızla baş başa kalmak içindir .

Ey ! gençliğine doymadan kutsal bir ülkü yolunda can veren şehitler , ey yaşayan ölümler !..... Siz ölmediniz , sizin yüksek namınız büyük Türk milletinin imanlı kalbinde , yüce Türk tarihinin şerefli sinesinde yaşıyor ve ebediyete kadar yaşayacaktır. Kabrinizde müsterih olunuz ey aziz şehitler .

GENÇLİK VE SPORU

Doğru insan dik yürür .

Vücudunu ve kafanı işlet .

Nerede hareket , orada bereket .

Dedikodu yapma , sipor yap .

Sporcu, çirkinin , kirlinin ve kötünün düşmanıdır .

Güzel insan iyi insandır .

En büyük servetiniz vücudunuzdur .

Sağlam vücut - sağlam kafa - güzel insan .

Güzelliğin iki şartı : Neşe ve hareket .

Şen ol : Genç kalırsın .

19 MAYIS

Talat Açıkgöz

Bir ulus kurumunun temel taşını koymak zulmette kalan vatandaşları kurtarmak için :

19 Mayıs'ta Atatürk Samsuna çıktı . 19 Mayıs: Tarihi kendi yapan ve yazan Türk ulusunun , zulümlerle dolu karanlık bir devrini kapatıp İnkılâp devrini açmak için kalkındığı bir gündür .

İşte; bu gün tarih sahifasını açmağa başladığımız bir gündürki bu açış Türkün yaratılışındaki cevheri Atatürkten başka kimse sezmedi ve duymadı .

Habulki Türk inkılâbı Türkün kalbinde doğan ve yaşayan bir hızı .

İlk hızı 19 Mayısın serin sabah rüzgârile alan bu kuvvet , için için kaynadı . Güneşi görmek için sabahı Büyük Atamızdan bekledi .

Güneşe erişmek için 19 Mayıs günü Samsundan kopan bir ok gibi güneşe koştu . onu aramak için , onu bulmak için karanlık ruhları gibi , karanlık yüzlerini Türke çeviren bedbahtlar ; bu güneşe koşan oku tutmak için önüne çıktı . göğsünden çelik bir okun kalbini parçalıyarak geçtiğini duydu ve haykırarak haince yere yuvarlandı.. Bu uçan çelik kütleyi hiç bir kuvvet tutamazdı . çünkü , o hızını Türk kanından , Türk inanından almıştı ..

19 Mayıs günü Samsunda açılmaya başlıyan tarih sayfası 30 Ağustos günü Dumlupınarda en yüksek zirvesini yetişmişti .

Sahife tamamen açıldı , koşan ok güneşi buldu Anadoluda doğan bu inkılâp güneşi ışığını bütün acuna saldı

Bu gün hep güleceğiz .

Sihhat en büyük saadettir .

Sportmen bedeni tabiatın en mükemmel eseridir . Mükemmel olmağa çalış .

19 Mayıs ve Zafer

Şabap Akalın.

Gökte göneş solmuştu ufuklar kararmıştı
Bağçelerde fidanlar kuruyup sararmıştı.
Karanlık bulutlarla örtülmüştü semalar,
Alın ak, yüksek dağlar çiçek kokan yaylalar,
Yapraklar dökülün üstü körpe yeşil dallardan
Geçmiyordu bir yolcu ıssız yollardan...

1919 Mayıs Ondokuzunda
Tutuştı meşaleler yeyitler ordusnuda.
Samsundan doğan güneş kalbimize nur verdi.
Bu bir mucizeydi, Türkatası, zaferdi.

Işıklandı Eğin kopüklü dalğaları
Hep boğdu sularında, susamış kartalları...

Şiir köşesi:

SON SAATİME

Meddeddin Akın.

Eski günler önümde dönüp dolaştığı gün
Son saatim, ruhuma bir ışık bırak yeter,
Ömrümün basamakları sona ulaştığı gün
Bana engin bir bakış gülen bir dudak yeter.

Derimki, gözlerimde her an tutuşacaksan
Kendini kıvılcım say, beni yanan bir orman!
Bana saadet kadar sevinç kadar uzaksan
Alnıma bir kaç çizgi, saçıma bir ak yeter.

Vücudum rahatlığın mumunu yaktığı gün.
Gözlerim bir ümidi içine taktığı gün,
Yedi renk huzmesinin önümden aktığı gün
Sen de bir nehir gibi şuurumda ak yeter!..

Köylü yurtdaşlarımızın sağlık bilgilerinden:

TOZ

Dr. Fadi Kiray.

Tozların en tehlikelileri evlerin , odaların içinde güneş görmeyen köşelerinde yerleşmiş tozlardır ; bu tozlar yalnız hava esintileri ve sıtasıyla odalara girmezler bir taraftan insanlar bunları üstleri , eşyaları , heybe , çul , çoval , torba ve ayakkaplarıyla de getirirler evlere ve odalara bırakırlar hususile köylü yurtdaşlar pazarlara geldikleri zaman şehirlerden yalnız prasa , ıspanak götürmezler heybelerinin ve çovallarının yerlere dokunan alt taraflarile de bu şehirlerden aldıkları Pislik , sümük , tükürük kurularının toz olmağa başlayan kısımlarını da beraber taşırlar evlerine , odalarına bilmeyerek yerleştirirler; bu gibi tozlarda binlerce küçük hayvancıklar yaşamaktadır , bunları aletlerle gözlerimizle gördüğümüz için söyleyoruz ; bu hayvancıklar insanların ağızlarından burunlarından içeriye girerek kendilerine çok güzel bir yurt ak ciger olan mide ve bağırsaklarda yerleşirler ve bazan da agzın içinde veya bademciklerde yuvalarını kurduktan sonra çoğalmaya başlarlar, çoğaldıkca koskoca insanı devirmek üzere onu hasta ederler , onun içindirki tozlar çok tehlikelidirler , tozlarda yaşayan hayvancıklar güneşten , kuruluktan , temizlikten korkarlar ; köy odaları , camileri , evlerin içleri ve güneş görmeyen yerleri süpürmek suretile deyil eşyalarını tışarıya çıkarıp damlarda silmek, süpürüp tekrar odalara getirmek ve boşalan odaları da su ve sulu bezlerle silmek ve temizlemek suretile bu tozlardan ve onların içinde yaşayan hayvancıkların hücumlarından kurtulmak lâzımdır.

Bir tek toz bir mavzer kurşunundan daha kuvvetli ve daha dehşetlidir; Benim evimde hiç toz yoktur diye iddi'a eden bir adam bir minderi yarım metre yokarıdan bir yere bırakıldığı zaman bu minderin ve o yerin çıkardığı tozları görmek için elektirik cep fenerini yakup bu minder üzerine doğru tutmak kâfidir, Bazan güneş ziyası ufak bir delikten içeriye girdiyi vakit yine bu tozlar gözle havada görünürler .

Tozlardan çok korkunuz !

Adanalı Ziyadan Pargalar:

- 7 -

Derleyen:

Beşir Sıtkı Sencet.

GAZEL

I

Kuş değil uça semaya ihtişam avazesi
Ademin lutf olmalı hassiyeti mümtazesi
Hâdisatı maziye hep dersi ibrettir bize
Ömr bir mecmuadır, tarihtir şirazesi
Söz götü mez bir tenasüp var, şu canlı resme bak!
Hüsnü mader zadını hayfâ ki bozmuş gâzesi
Piriz artık nabeca mı bulmasak cayi kabul
Rağbete makrondur her şey'in elbet tazesi
Ateş aldım ömrün ün fash şitasında Ziya
Ta'nı halk oluyor lehibi aşkımın yelpazesi.

II

Eyledin gurbet esiri ah ey saik beni
Bari görsün koy hazin yadı vatan sık sık beni
mesti medhuş ağlarım yadı vatanla kâh kâh
Her gören bir âfeti cane sanır aşık beni
Bilmedim kadri şebabi ağla ey göz yan gönül
Ab ile ateş meyanında koyun lâyük beni
Mürde dilsin ey gıranhabicehâlet mü de dil
Mestim emma zindeyim ikazeder bir tık beni
Yoksa da cahû celâlım hamdolsun derd ile
Dersi eyyam eylemiş akranıma faik beni
Ben ki şühretkâhı derbim olmam asla derdsiz
Küp dibinde bulsun ihvanı vefa artık beni.

Kıt'a

Şu adem kendi halinde deyip medheyleme zira
Onun asudegü hali belki tokluğundandır.
Şu da hırsız, hayırsızdır deye takbihe kalkışma
Bunun da suihali ihtimal ki yokluğundandır.

Eski Samanlada AFYONDA YAŞAYIŞ

- 10 -

Edip Âli Gökpinar.

5 Aylık hamile olarak satılan cariye'nin iadesi hakkında bir dava:

Medinei karahisarsahipde vaki Balık hanı demekle maruf hanın hancısı olan Abdullah ibni Mehmet mahfili kazada medinei mezbure mahallatından Fakih paşa mahallesinde sakin işbu rafiulkitap elhac Mehmed bin Mehmed mahzarında üzerine dava ve takriri kelâm edüp işbu hazır bilmeclis olan uzun boylu ela gözlü rusiyetülasıl gülüstan nam cariyeye tarihi kitapdan yetmiş gün mukaddem seksen iki kuruşa iştira eylemiş idim. Hala cariyeyi mezburenin hamli olduğu zahir olup aybolmak üzere red olunmasını talep ederim süal olunsun dedikte gibbessüal mezbur elhaç Mehmet cevabında filhakika cariyeyi mezbureyi tarihi mezkûrde mezkûr Abdullaha 82 kuruşa bey eyledim ve bey etmezden mukaddem mezbur Gülüstana C.. eyledim. Lakin cariyeyi mezburenin hamli olduğu malûm değildir. Deyücek kabile hatunlardan olup Bedrik mahallesinde sakine Münevvere binti Ali nam hatuna cariyeyi mezkûre gösterildikte filhakika mezbure Gülüstanın hamli beş aylık olduğu mukarrerdir deyü ihbarı sahih ile ihbar eyleyüp ben hususi mezburun minvali meşruh üzere olduğuna şahidim şahadet dahi ederim deyü makamı cerh ve taddilde şahadeti şer'îye eyledikten sonra mezbur elhaç Mehmet cariyeyi mezbureyi ahzü kabz eyleyüp her biri aherin zimmetini hususi mezbureye muteallik olan deavide ibrai am ile ibra ve iskat eylediklerinde bitavî-ha ikrar ve itiraf etmeyi mahüvelvaki bittalep ketbolundu.

Sene 1083

Kâbede zemzemle guslederken çaldırılan paralar:

Medinei Karahisarsahip mahallatından Sofular mahallesinde sakin Satılmış bin Ali beşe meclisi şer'ide müezzin elhaç Yusuf bin Hasan mahzarında üzerine dava ve takriri kelâm edüp bundan akdem vefat eden babam mezbur elhaç Ali beşe ile merkum elhaç Yusuf Kâbei mükerremede abı zemzemle gusl murad eyledikte ba-

bam mütevaffayı merkume . . Altı altun ve yirmi beş kuruş kemeri ile bitarikilemane vaz eyledikte meblağı mezburu mevzu A - rap serka eyledikte Kâbei mükerreme kadısı huzurunda dava ve müddeasını isbate kudreti olmamağın babam mütevaffayı mezbure yemin verdiğinden sonra tekrar yine babam mütevaffayı mersumde meblağı mezburu dava eyleyüp bilahere muslihun tavassutile yirmi kuruşa akdi sulh ve meblağı mersumu ahz eyleyü bihasebişşer'i sü - al olunup meblağı mezbur yirmi kuruşu talep ederim . Dedikte gib - bessüal mezbur elhaç Yusuf cevabında filhakika hal bast olunan minval üzere olup alatarikilmusaleha babası mezkûr elhaç Ali beşe - den yirmi kuruş ahz eyledim deyü ikrar etmegin mezbur elhaç Yu - suf meblağı merkumu mezbur elhaç Ali beşeden alâtarikilmusal - eha ahz etmegin bivecih taarruzdan men'i birle kayd şüd. Sene 1083

Eski bir operatör mesaneden yine bir taş çıkarma ameliyatı:

Karahisarsahip mahallatından Akmesjid mahallesinden Hızır bin Mehmet Mahfili kazada Kütahya kazasına tabi Hudacılar nam karye - den rafiulkitap usta Hasan bin Mehmet mahzarında ikrari tam ve takriri kalam edüp sulbi oğlum Mehmed nam sağırin kasiğında taş hadis olup mezbur Hasan zikrolunan taşı çıkarmakda ehil ve hazik olmakla sağıri mezburun kasiğini yarup salıfüz zikir hadis olan taşı ihraç için teslim eyledim . Eger mezbur Hasan hadis olan taşı sağıri mezburun kasiğinden ihraç ederken biemrillahi teâla fevt olursa de - mü diyetine müteallik asaleten ve vekaleten dava talep ve nizam yoktur . Badelyevm dava dahi edersem ledelhükkâmilkiram mesmua ve makbule olmasun dedikde ğıbbettasdik kayd şüt F. 24 şehri şev - valilmükerrrem . 1083

İşığın girmediği yere doktor girer .

Sıhhatini seveceksin , vatanını seveceksin ,
işini seveceksin ve tabiatı seveceksin .

Spor ebedî gençliğin tılsımıdır .

Vücudu güzel tutmamak ayıp işlemektir .

ŞEHİR NOTLARI:

§ - 23 Nisan hakimiyeti milliye ve çocuk bayramı büyük heyecan ve şenliklerle kutlulanmıştır . Merasim saat 10 da başlamış bayram Cumuriyet alanında süel ve sivil büyükler , Subay ve işyarlar kadın ve erkek binlerce halk topluluğu candan kutlulanmıştır . İlk okullardan ve liseden birer söylev söylendikten ve halkevi namına bir gencin hitabesinden sonra resmi geçit başlamıştır . Evvela izciler , sporcular , ve lise talebeleri , ilk okullar alfabe sırasile ve çok muntazam bir surette geçerek alkışlanmışlardır . İzci ve sporcuların temiz kıyafet ve çalak hareketleri liselilerin intizam ve ahenkli durumları, Cumuriyetin çok zarif kelekleri, Dumlupınarın milli kıyafet ve kelekleri , Gedik Ahmat paşa - nın köylü kıyafetinde kılınç ve kalkanlı çocukları , İsmet paşa okulunun bir otomobil üzerinde çocuk himayesini gösteren bir tablosu ile küçük izcileri Kadınana okulunun muhtelif muhtelif renkli keleklerle beyaz lacivert elbiseli çocukları Namık Ke - mal okulunun sporcuları ve bahriyelileri göz alan bir intizam içinde geçiyorlar ve pek çok alkışlanıyorlardı .

§ - 24 Nisan öğleden sonra halkevi müsamere salonunda çocuk ve - lilerine verilen büyük müsamerede her okul tarafından rontlar yaptırılarak menzume ve monoloğlar söylettirilerek bir eğlenti tertip edilmiş eğlenti çok güzel olmuştur .

§ - Çocuk bayramı haftasının devamınca evvelden hazırlanmış bir porğram gerekligince evimiz salonunda halka muhtelif temsiller verilmiştir lise son sınıf talebeleri (Kahraman) Namık Kemal okulu (Kâbe böceği; diş ; Benhaziretleri) ve Cumuriyet (Kâvur imamı) pek güzel bir surette temsil etmişler ve her üç okulun muhtelif numaraları halk tarafından büyük alaka ile alkışlanmıştır . Müsamerede rol alan gençlerin muvaffakiyetleri her suretle teb - rik ve taktire layiktir .

§ - 21 Nisanda büyük şair Hamit için halkevinde yapılan büyük top - lantıda Hamidin sanat ve eserleri , hüvüyeti edebiyesi üzerinde konuşmalar yapılmış şairin güzel büyütölmüş bir resmi halka

gösterilmiş büyük saygı ve heyecan uyandırmış konuşmalardan sonra Hamidin şiirlerinden parçalar okunmuş ve piyeslerinden bazı parçalar temsil edilerek büyük şairin namı hürmetle anılmıştır .

- § - Lise son sınıfı ; öğretmenlerine evimiz salonunda bir veda çayı vermişler
- § - 19 mayısta spor bayramı spor sahasında süel ve sivil büyüklerin huzuru spor alanını dolduran binlerce halkın topluluğu ile kutlunanmıştır. Beden terbiyesi öğretmeninin kumandasında lise gençleri pek güzel ve hoş numaralı hareketler yapmışlardır . Halkevi ve spor bölgesi tarafından tertip edilen poroğram gerekligince bütün sporcu gençler tarafından çeşitli spor hareketleri ve gösterileri yapılmış ve geç vakta kadar devam eden bu eylencelerin sonunda halkevinin hazırladığı hediyeler müsabaka birincilerine tevzi edilmiştir .
- § - 19 Mayıs şerefine gecesi halkevi salonunda yapılan bir toplantıda (19) mayısın mana , Şumul , ve kıymetini anlatan konuşmalar yapılmış ve halkevi güreş kolunun tertibile sahnede greko-ro-men güreş gösterileri yapılarak halkın heyecan ve neşesi artırılmıştır .

Dik otur, doğru konuş .

Kendini koruyan, neslini korur .

Sağlam vucutta sağlam kafa .

Gençliğinde dik duranın ihtiyarlıkta beli bükülmez .

Özü , sözü doğru ol .

Her yaşta hareket .

Gövde kafayı yaşatır, kafa gövdeyi işletir .

ABONE:

Seneliği [120] kuruş. Abona için Halkevine baş vurmaldır.

İmtiyaz Sahibi : Ahmet Sami Onur.

Neşriyat Direktörü : Sami Akyol.

10 Kuruş